

Analyzing the Role of the European Union's Innovative Financial Instruments in the Sustainable Development of Iran's Economy: A Case Study on Guarantees and Investment Funds

Hamid. Sarfi^{1*}

¹ M.A. , regional studies with a focus on Europe, Faculty of Law and Political Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran.

* Corresponding author email address: hamid.sarfi@ut.ac.ir

Article Info

Article type:

Original Research

How to cite this article:

Sarfi, H. (2025). Analyzing the Role of the European Union's Innovative Financial Instruments in the Sustainable Development of Iran's Economy: A Case Study on Guarantees and Investment Funds. *Journal of Social-Political Studies of Iran's Culture and History*, 4(2), 1-19

© 2025 the authors. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

ABSTRACT

Due to limited access to international capital markets and the insufficiency of traditional aid mechanisms, Iran requires new financial resources to overcome economic crises and achieve sustainable development. This article examines the role of the European Union's guarantees and investment funds in enhancing Iran's sustainable development and economic resilience. The limitations of traditional assistance—such as inflexible financing and sector-specific restrictions—are discussed to underscore the necessity of innovative financial mechanisms. Utilizing a descriptive-analytical and library-based methodology, the study explores the impact of EU financial tools, including the European Investment Bank and the European Investment Fund, on stimulating investment, supporting strategic projects, and improving access to financial resources for small and medium-sized enterprises (SMEs) in Iran. The analysis also emphasizes challenges such as political tensions, sanctions, and bureaucratic obstacles. The findings indicate that EU guarantees and investment funds can offer more flexible and innovative financing solutions capable of attracting larger volumes of capital, including private sector investments. These instruments are able to target strategic sectors essential to sustainable development, and through long-term support, they can promote knowledge transfer, strengthen economic resilience, and accelerate transformative growth in Iran.

Keywords: Sustainable development, innovative financial instruments, investment, guarantees, investment funds.

EXTENDED ABSTRACT

The pursuit of sustainable economic development in Iran, especially amid persistent sanctions and restricted access to international capital markets, necessitates a fundamental reevaluation of available financial mechanisms. While traditional aid and grant-based financial models have historically supported development in less-developed regions, their inherent limitations—such as inflexibility, sectoral restrictions, and dependency generation—make them insufficient for Iran’s current needs. Consequently, this article explores the potential of the European Union’s innovative financial instruments—specifically guarantees and investment funds—in driving sustainable growth and fostering economic resilience in Iran. Drawing from the framework of development finance theory, which emphasizes the efficient allocation of financial resources for structural transformation and long-term development ([Cardim et al., 2019](#)), this study proposes that EU guarantees and funds can catalyze private investment, support strategic projects, and address financing gaps for SMEs. These tools offer a more dynamic alternative to traditional financial aid by mitigating investment risks, creating leverage effects, and aligning with sustainability goals. The strategic deployment of such instruments is considered capable not only of increasing private sector investment in Iran but also of insulating the economy against external shocks like sanctions, thus enhancing its resilience and long-term viability.

The research adopts a descriptive-analytical and library-based methodology, grounding itself in a comprehensive review of EU financial architecture and its applicability to Iran’s economic context. The core financial tools under investigation include the European Investment Bank (EIB) and the European Investment Fund (EIF), both of which operate under a logic of risk-sharing and financial leveraging. These institutions channel capital into high-impact sectors—such as renewable energy, digital infrastructure, and green technology—by offering guarantees that reduce investment risk and by pooling public and private resources. The theoretical underpinning for this strategy lies in the observed success of development finance instruments in post-conflict and transitional economies ([Alhassan & Zeka, 2024](#)). EU guarantees, by offering partial loss coverage, make high-risk but high-reward projects more attractive to private investors ([Claeys & Leandro, 2023](#)). These mechanisms have not only stimulated job creation and infrastructure development across the EU but have also been instrumental in supporting research-driven innovation and environmental sustainability ([European Investment Bank, 2022](#)). Investment funds, particularly those under cohesion policy, offer structured financial support for projects promoting inclusive growth, regional balance, and climate resilience ([Bachtler & Mendez, 2016](#)). When assessed collectively, these instruments suggest a flexible and scalable model for targeted economic transformation—particularly relevant to Iran’s socio-economic challenges and aspirations.

The analysis further contextualizes Iran’s prospects by examining the EU’s development cooperation policies toward third countries, especially under frameworks such as the European External Investment Plan (EIP) and the European Fund for Sustainable Development Plus (EFSD+) ([European Union, 2017](#)). These frameworks aim to mobilize private capital through risk-mitigation guarantees and blended finance structures, focusing on strategic sectors such as energy, digital services, and infrastructure in developing economies. EFSD+ represents an institutional commitment by the EU to channel financial resources into developmental initiatives, particularly where conventional markets perceive excessive risk. For Iran, alignment with these frameworks hinges on its ability to offer bankable projects, uphold fiscal transparency, and maintain political stability ([European Investment Bank, 2023](#)). The study highlights critical preconditions for access, including regulatory compatibility, effective governance, and alignment

with EU policy priorities, such as human rights and environmental protection ([Invest EU Fund, 2024](#)). Iran's eligibility remains complicated by U.S. extraterritorial sanctions, yet the EU's preference for diplomatic engagement and economic dialogue—manifested in initiatives like INSTEX—offers a window of opportunity for economic cooperation ([Matera & Matera, 2022](#)).

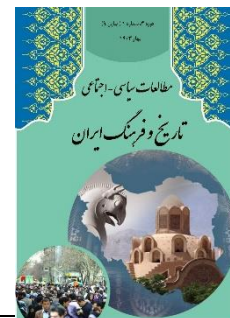
Despite geopolitical barriers, the EU has made tangible gestures toward integrating Iran into its development finance landscape. The EIB's 2018 inclusion of Iran as a potential beneficiary under its external lending mandate—though politically sensitive—illustrates an institutional willingness to circumvent U.S.-led financial isolation ([Parry, 2018](#)). INSTEX, although constrained in scale and functionality, reflects the EU's broader strategic commitment to sustaining Iran's economic engagement under the 2015 JCPOA framework ([A.I & I.V, 2018](#)). Moreover, technical assistance programs targeting regulatory reform, fiscal management, and capacity-building further indicate the EU's multi-pronged approach to enabling Iran's participation in innovative financial platforms ([Shahbazi, 2017](#)). In the realm of sectoral cooperation, Iran's abundant solar potential and renewable energy prospects resonate with EU climate and sustainability priorities, potentially making the country an ideal partner for green investments ([Stoian, 2021](#)). This convergence of environmental priorities and energy needs presents a compelling rationale for deeper financial and technological collaboration between the two parties.

The potential benefits of integrating Iran into the EU's guarantee and investment fund frameworks are multifaceted. First, EU-backed guarantees could unlock a cascade of private and institutional capital inflows, reducing perceived risk while catalyzing foreign direct investment ([Salem Musibah et al., 2015](#)). Second, they could stimulate Iran's underdeveloped domestic capital markets by encouraging more robust participation from banks and institutional investors ([Florin & Tache, 2015](#)). Third, enhanced access to long-term, concessional financing for infrastructure and strategic development projects would provide Iran with the means to modernize critical sectors while achieving inclusive growth ([Revoltella, 2017](#)). Fourth, EU instruments could indirectly help Iran circumvent the adverse economic effects of U.S. sanctions by creating alternative financing channels and institutional support systems ([Matera & Matera, 2022](#)). In sum, the deployment of these financial tools not only holds the promise of tangible economic gains for Iran but also enables the EU to operationalize its soft-power agenda in the region.

However, several formidable challenges persist. Chief among these is the deterrent effect of secondary U.S. sanctions, which continue to inhibit European firms and financial institutions from engaging with Iran ([Kabdygaliev & Zhansugurova, 2019](#)). Although the EU has attempted to shield its entities from such penalties, the ambiguity of legal exposure and risk aversion among financial actors has limited the actualization of intended policies. Additionally, the lingering non-nuclear EU sanctions and persistent regulatory opacity in Iran further constrain access to guarantees and funds ([Riaux, 2008](#)). Political instability, both domestic and regional, exacerbates investor uncertainty and complicates long-term planning. Moreover, the lack of alignment between Iran's institutional practices and EU standards in governance, transparency, and human rights complicates the negotiation and execution of joint initiatives. Unless these issues are addressed through substantial domestic reform and international diplomacy, Iran's ability to capitalize on EU financial instruments will remain largely aspirational.

In conclusion, the strategic use of the EU's innovative financial instruments—particularly guarantees and investment funds—presents a valuable but underutilized pathway for advancing Iran's sustainable economic development. These instruments offer a structural shift from traditional aid

paradigms by leveraging risk-sharing, private sector participation, and results-based financing. While substantial geopolitical and institutional barriers remain, the convergence of Iran's developmental needs and the EU's strategic interests offers fertile ground for cooperation. Iran must actively pursue transparency, institutional reform, and political stability while strategically aligning its development priorities with EU frameworks. If successful, such engagement has the potential to not only bolster Iran's economic resilience and diversify its growth base but also to reinforce the EU's role as a normative economic power advocating for inclusive and sustainable development in its broader neighborhood.

بررسی نقش ابزارهای مالی نوین اتحادیه اروپا در توسعه پایدار اقتصاد ایران: مطالعه موردی ضمانت‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری

حمید صرفی^{۱*}

۱. کارشناسی ارشد، مطالعات منطقه‌ای گرایش اروپا، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

* ایمیل نویسنده مسئول: hamid.sarfi@ut.ac.ir

چکیده

اطلاعات مقاله

نوع مقاله

پژوهشی اصیل

نحوه استناد به این مقاله:

صرفی، حمید. (۱۴۰۴). ارائه بررسی نقش ابزارهای مالی نوین اتحادیه اروپا در توسعه پایدار اقتصاد ایران: مطالعه موردی ضمانت‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری. *مطالعات سیاسی-اجتماعی تاریخ و فرهنگ ایران*، ۴(۲)، ۱۹-۱.

© ۱۴۰۴ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

ایران به دلیل دسترسی محدود به بازارهای سرمایه بین‌المللی و ناکافی بودن مکانیسم‌های سنتی کمک، به منابع مالی جدید برای عبور از بحران‌های اقتصادی و ایجاد توسعه پایدار نیاز دارد. این مقاله به بررسی نقش ضمانت‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری اتحادیه اروپا در تقویت توسعه پایدار و تاب‌آوری اقتصادی ایران می‌پردازد. محدودیت‌های کمک‌های سنتی، مانند تأمین مالی غیرقابل انعطاف و محدودیت‌های خاص بخش‌ها، مورد بحث قرار می‌گیرند که نیاز به مکانیسم‌های مالی نوآورانه را برجسته می‌کند. این مطالعه با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی و کتابخانه‌ای، تاثیر ابزارهای مالی اتحادیه اروپا از جمله بانک سرمایه‌گذاری اروپا و صندوق سرمایه‌گذاری اروپا را بر تحریک سرمایه‌گذاری، حمایت از پروژه‌های استراتژیک و افزایش دسترسی به منابع مالی برای شرکت‌های کوچک و متوسط در ایران بررسی می‌کند. چالش‌هایی مانند تنش‌های سیاسی، تحریم‌ها و موانع بوروکراتیک نیز مورد تاکید قرار می‌گیرند. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد ضمانت‌های اتحادیه اروپا و صندوق‌های سرمایه‌گذاری می‌توانند راه‌حل‌های تأمین مالی انعطاف‌پذیرتر و نوآورانه‌تری ارائه دهند که سرمایه‌های بزرگ‌تری، از جمله سرمایه‌گذاری‌های بخش خصوصی، را جذب کنند. این ابزارها قادرند بخش‌های استراتژیک حیاتی برای توسعه پایدار را هدف قرار دهند، و با حمایت بلندمدت، انتقال دانش را ارتقا دهند، تاب‌آوری اقتصادی را تقویت کنند و رشد تحول‌آفرین را در ایران تسریع کنند.

کلیدواژگان: توسعه پایدار، ابزارهای نوین مالی، سرمایه‌گذاری، تضامین، صندوق‌های سرمایه‌گذاری

مقدمه

ایران به دنبال توسعه اقتصادی و اجتماعی است و هدف آن تغییر چشم‌انداز و توانمندسازی مردم است. برای این منظور، تنوع بخشیدن به اقتصاد فراتر از وابستگی به صادرات نفت، ایجاد شغل برای جوانان، نوسازی زیرساخت‌ها و گسترش دسترسی به منابع مالی برای شرکت‌های کوچک و متوسط ضروری است. در جبهه اجتماعی، ایران برای دستیابی به جامعه‌ای عادلانه‌تر و مرفه‌تر تلاش می‌کند. کاهش فقر، سرمایه‌گذاری در آموزش و مهارت‌آموزی، ارتقاء زیرساخت‌های بهداشتی و پرداختن به چالش‌های زیست‌محیطی از اهداف کلیدی هستند. کمک‌های مالی سنتی محدودیت‌هایی دارند و نیاز به ابزارهای مالی توسعه جایگزین مانند ضمانت‌های اتحادیه اروپا و صندوق‌های سرمایه‌گذاری وجود دارد. این ابزارها می‌توانند سرمایه‌گذاری بخش خصوصی را تشویق کرده و منابع مالی بلندمدت را فراهم کنند، که منجر به افزایش سرمایه در دسترس برای پروژه‌های توسعه و ایجاد محیطی پویاتر و رقابتی‌تر می‌شود. این تحقیق در صدد است تا نقش ضمانت‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری اتحادیه اروپا را به‌عنوان مکانیسم‌های تأمین مالی جایگزین توسعه در پیشبرد توسعه اقتصادی و اجتماعی ایران فراتر از توانمندی‌های کمک‌های بلاعوض سنتی روشن کند. چارچوب نظری راهنما برای این تحقیق، نظریه مالی توسعه است که به دلیل تأکید آن بر تخصیص کارآمد منابع در جهت دستیابی به ثبات مالی و رشد پایدار انتخاب شده است. سوال اصلی پژوهشی این است که ضمانت‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری اتحادیه اروپا به‌عنوان اشکال تأمین مالی توسعه، چگونه به توسعه اقتصادی و اجتماعی ایران فراتر از تأثیر کمک‌های بلاعوض سنتی کمک می‌کنند؟ این تحقیق ریشه در این درک دارد که ابزارهای مالی نوآورانه به طور بالقوه می‌توانند راه حل‌های موثرتری برای چالش‌های توسعه ارائه دهند. فرضیه این پژوهش این است که استفاده استراتژیک از ضمانت‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری اتحادیه اروپا، نسبت به کمک‌های بلاعوض سنتی، نه تنها منجر به افزایش آماری معنادار سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ایران می‌شود، بلکه مقاومت اقتصاد ایران در برابر شوک‌های خارجی مانند تحریم‌ها را نیز افزایش می‌دهد. این امر، به نوبه خود، رشد اقتصادی پایدار و توسعه اجتماعی را تقویت می‌کند، به شرط اینکه ایران به طور موثری به مسائل شفافیت و نظارتی رسیدگی کند، پروژه‌ها را با اهداف اتحادیه اروپا هماهنگ و اولویت‌بندی کند، و نهادهای مالی و ارزش پول ملی خود را تقویت کند.

نظریه مالی توسعه به عنوان چارچوب نظری

نظریه مالی توسعه^۱ زیرمجموعه‌ای از علم اقتصاد است که شامل فرضیه‌ها و شیوه‌هایی درباره نحوه تخصیص کارآمد منابع به سمت تحول اقتصادی و اجتماعی (توسعه) کل کشورها است. (Cardim et al., 2019)

نظریه مالی توسعه، زیرمجموعه‌ای از علم اقتصاد، یک موضوع علمی نسبتاً جدید و موضوع سیاست‌گذاری است. از چالش ترویج دگرگونی سریع اقتصادی کشورهای تازه استقلال یافته و بازسازی اقتصادهای صنعتی سابق که توسط دو جنگ بزرگ قرن بیستم ویران شده بودند، متولد شد. این تئوری در ابتدا دیدگاه سیاستی را پذیرفت که دولت‌ها باید نقش مهمی در ارتقای مالی برای چنین فعالیت‌های تحول‌آفرینی داشته باشند، دوره‌ای که به عنوان «سرکوب مالی» ابداع شده است. با این حال، از دهه ۱۹۷۰، آونگ به طور کامل در دو جبهه آکادمیک و سیاست چرخید: این دیدگاه تبدیل شد که فعالیت‌های دولتی مقصر مشکلاتی است که قرار بود بر آن غلبه کند. این دیدگاه در طول دهه‌های ۱۹۸۰ و ۲۰۰۰ حاکم بود، و تنها اخیراً، با توجه به بحران مالی ۲۰۰۸-۲۰۰۹ آتلانتیک شمالی، زیر سؤال رفته است. (Cardim et al., 2019)

کاربرد نظری مالی توسعه در رفع محدودیت‌های نهادهای مالی سنتی مانند بانک‌ها با تخصیص منابع به نیازهای اجتماعی مانند آموزش و بهداشت مشهود است. تأمین مالی توسعه با بسیج منابع مالی و غیرمالی از طریق مشارکت بین تأمین‌کنندگان مالی و ذینفعان، به

¹ Development Finance Theory

نتایج توسعه‌ای دست می‌یابد که بدون این مشارکت ممکن نبود. به عنوان مثال، کنسرسیوم زیرساخت آفریقا در سال ۲۰۱۹/۲۰۲۰، ۸۳ میلیارد دلار برای توسعه زیرساخت‌های انرژی، آب، حمل و نقل و بهداشت بسیج و سرمایه‌گذاری کرد. این نوع تأمین مالی می‌تواند بودجه بیشتری از نهادهای خصوصی برای پروژه‌های با پیامدهای اجتماعی و زیست‌محیطی مطلوب جذب کند. (Alhassan & Zeka, 2024)

تئوری توسعه مالی لنزی مناسب برای تحلیل روابط اقتصادی ایران و اتحادیه اروپا (EU) ارائه می‌دهد. از زمان انعقاد برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) در ژوئیه ۲۰۱۵، که یک دستاورد مهم دیپلماسی اروپایی بود، روابط گسترده‌تری بین اتحادیه اروپا و ایران تجدید شد (European Union Websites, 2022). رویکرد اتحادیه اروپا شامل همکاری‌های اقتصادی، تجارت، سرمایه‌گذاری و سایر زمینه‌ها مانند کشاورزی، حمل و نقل، انرژی و تغییرات آب و هوایی است. با بررسی چارچوب‌های توسعه مالی، می‌توانیم بهتر درک کنیم که چگونه ابزارها و سیاست‌های مالی جریان سرمایه‌گذاری، تجارت و روابط اقتصادی بین این دو نهاد را تسهیل می‌کنند. علاوه بر این، با توجه به تاثیر تحریم‌های اتحادیه اروپا و شرایط منطقه‌ای در حال تحول، تحلیل تئوری‌های توسعه مالی می‌تواند بینش‌های عملی را برای سیاست‌گذاران و سرمایه‌گذارانی که به دنبال افزایش همکاری و رفع چالش‌ها در این رابطه هستند، ارائه دهد. (Ghodsi & Karamelikli, 2021)

۱- تضمین‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری اتحادیه اروپا: مکانیسم‌ها و تاثیر

۱-۱- مفهوم ضمانت‌های اتحادیه اروپا

ضمانت‌های اتحادیه اروپا ابزارهای مالی هستند که برای حمایت از سرمایه‌گذاری با کاهش ریسک سرمایه‌گذاران خصوصی استفاده می‌شوند. این تضمین‌ها تضمین می‌کند که در صورت عدم پرداخت وام گیرنده یا شکست پروژه، اتحادیه اروپا بخشی از زیان را پوشش خواهد داد. این مکانیسم به جذب سرمایه خصوصی برای پروژه‌هایی که با اهداف سیاست اتحادیه اروپا، مانند نوآوری، زیرساخت‌ها و توسعه پایدار همسو هستند، کمک می‌کند (Claeys & Leandro, 2023).

تضمین‌های اتحادیه اروپا در درجه اول برای موارد زیر استفاده می‌شود:

۱. تحریک سرمایه‌گذاری خصوصی: با کاهش ریسک مالی، تضمین‌های اتحادیه اروپا، سرمایه‌گذاری پروژه‌هایی را برای سرمایه‌گذاران خصوصی جذاب‌تر می‌کند که در غیر این صورت ممکن است بسیار پرخطر تلقی شوند.
۲. حمایت از پروژه‌های استراتژیک: آن‌ها بخش‌ها و پروژه‌هایی را هدف قرار می‌دهند که برای اهداف استراتژیک اتحادیه اروپا از جمله توسعه پایدار، نوآوری و توسعه منطقه‌ای حیاتی هستند.

۳. تقویت دسترسی به امور مالی: شرکت‌های کوچک و متوسط (SMEs)، استارت‌آپ‌ها و پروژه‌های نوآورانه اغلب برای تأمین بودجه با مشکل مواجه هستند. ضمانت‌های اتحادیه اروپا به این نهادها کمک می‌کند تا به سرمایه لازم دسترسی پیدا کنند. (Helmut et al., 2016)

۱-۲- سازوکارها و مکانیسم تضمین‌ها

مکانیسم تضمین‌های اتحادیه اروپا شامل چندین جزء کلیدی است:

۱. به اشتراک گذاری ریسک: اتحادیه اروپا، اغلب از طریق بانک سرمایه‌گذاری اروپا (EIB) یا صندوق سرمایه‌گذاری اروپا (EIF)، تضمینی برای پوشش بخشی از زیان‌های احتمالی ناشی از وام یا سرمایه‌گذاری ارائه می‌دهد. این ترتیب به اشتراک گذاری ریسک، قرار گرفتن در معرض مالی سرمایه‌گذاران خصوصی را کاهش می‌دهد (Claeys & Leandro, 2023).
۲. معیارهای واجد شرایط بودن: پروژه‌ها برای واجد شرایط بودن برای تضمین اتحادیه اروپا باید معیارهای خاصی را داشته باشند. این معیارها معمولاً با اهداف سیاست اتحادیه اروپا، مانند تقویت نوآوری، ترویج پایداری، یا بهبود زیرساخت‌ها همسو هستند. (Mertens & Thiemann, 2017)

۳. اثر اهرمی: با استفاده از ضمانت‌ها، اتحادیه اروپا قصد دارد مقدار بیشتری از سرمایه‌گذاری خصوصی را به کار گیرد. به عنوان مثال، مقدار نسبتاً کمی از بودجه عمومی می‌تواند مقدار بسیار بیشتری از سرمایه خصوصی را تضمین کند و در نتیجه تأثیر منابع عمومی را چند برابر کند. (European Investment Bank, 2018)

۴. اجرا از طریق واسطه‌های مالی: اتحادیه اروپا اغلب با واسطه‌های مالی مانند بانک‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری برای اجرای این تضمین‌ها همکاری می‌کند. این واسطه‌ها مسئول ارزیابی پروژه‌ها و مدیریت وجوه تضمین شده هستند. (European Investment Fund, 2024)

۱-۳- کاربرد تضمین‌های اتحادیه اروپا

۱. رشد اقتصادی و ایجاد شغل: تضمین‌های اتحادیه اروپا تأثیر بسزایی در تحریک رشد اقتصادی و ایجاد شغل دارد. این ضمانت‌ها با تسهیل در تأمین منابع مالی برای پروژه‌ها، به شروع فعالیت اقتصادی و حمایت از اشتغال کمک می‌کنند. به عنوان مثال، صندوق اروپا برای سرمایه‌گذاری‌های استراتژیک (EFSI) با بسیج بیش از ۵۰۰ میلیارد یورو سرمایه‌گذاری و حمایت از حدود ۱.۴ میلیون شغل در سراسر اتحادیه اروپا اعتبار دارد.

۲. ترویج نوآوری: اتحادیه اروپا با ارائه پشتوانه مالی برای پروژه‌های پرخطر و با پاداش بالا، نوآوری را تقویت کرده و رقابت پذیری اقتصاد اتحادیه اروپا را افزایش می‌دهد. این حمایت برای ابتکارات تحقیق و توسعه، استارت‌آپ‌های فناوری، و سایر سرمایه‌گذاری‌های نوآورانه حیاتی است. (Claeys & Leandro, 2023)

۳. توسعه زیرساخت: تضمین‌های اتحادیه اروپا نقش مهمی در تأمین مالی پروژه‌های زیرساختی در مقیاس بزرگ، مانند شبکه‌های حمل و نقل، شبکه‌های انرژی، و زیرساخت‌های دیجیتال ایفا می‌کند. این پروژه‌ها برای بهبود اتصال، کاهش هزینه‌های لجستیکی و افزایش بهره‌وری کلی اقتصاد اتحادیه اروپا ضروری هستند.

۴. توسعه پایدار: بخش قابل توجهی از تضمین‌های اتحادیه اروپا به سمت پروژه‌هایی است که توسعه پایدار را ترویج می‌کنند، از جمله سرمایه‌گذاری در انرژی‌های تجدیدپذیر، بهره‌وری انرژی، و سایر فناوری‌های سبز. این سرمایه‌گذاری‌ها به اتحادیه اروپا کمک می‌کند تا به اهداف اقلیمی خود و گذار به اقتصاد پایدارتر دست یابد. (European Investment Bank, 2022)

۱-۴- مفهوم صندوق‌های سرمایه‌گذاری اتحادیه اروپا

صندوق‌های سرمایه‌گذاری اتحادیه اروپا (EU) ابزارهای مالی هستند که برای حمایت از سیاست‌های انسجام اقتصادی، اجتماعی و سرزمینی اتحادیه اروپا ایجاد می‌شوند. این صندوق‌ها منابع مالی را برای پروژه‌هایی فراهم می‌کنند که توسعه پایدار، نوآوری و رشد اقتصادی را در کشورهای عضو اتحادیه اروپا ترویج می‌کنند. نمونه‌های کلیدی عبارتند از صندوق توسعه منطقه‌ای اروپا (ERDF)، صندوق اجتماعی اروپا (ESF) و صندوق انسجام (CF). (Bachtler & Mendez, 2016)

صندوق‌های سرمایه‌گذاری اتحادیه اروپا برای اهداف مختلفی استفاده می‌شود:

۱. توسعه اقتصادی: با تأمین مالی پروژه‌های زیرساختی، حمایت از SMEها و ترویج تحقیق و نوآوری، هدف این صندوق‌ها افزایش رشد اقتصادی و رقابت است. (Bachtler & Mendez, 2016)

۲. شمول اجتماعی: آن‌ها از ابتکاراتی حمایت می‌کنند که فرصت‌های آموزشی، آموزشی و شغلی را به ویژه برای گروه‌های محروم افزایش می‌دهد و در نتیجه شمول اجتماعی را ارتقا می‌دهد و نابرابری‌ها را کاهش می‌دهد. (European Commission, 2024a)

۳. پایداری محیطی: سرمایه گذاری‌های قابل توجهی به سمت پروژه‌هایی هدایت می‌شود که توسعه پایدار را تقویت می‌کنند، مانند انرژی‌های تجدیدپذیر، کارایی انرژی و حفاظت از محیط زیست (Rodríguez-Pose & Garcilazo, 2015).

مکانیسم صندوق‌های سرمایه گذاری اتحادیه اروپا شامل چندین عنصر کلیدی است:

۱. تخصیص بودجه: بودجه بر اساس چارچوب مالی چندساله اتحادیه اروپا (MFF) تخصیص می‌یابد. مناطقی که تولید ناخالص داخلی سرانه کمتری دارند، حمایت قابل توجهی برای کمک به کاهش نابرابری‌های منطقه‌ای دریافت می‌کنند (Bachtler & Mendez, 2016).
۲. تأمین مالی مشترک: پروژه‌هایی که توسط صندوق‌های سرمایه گذاری اتحادیه اروپا تأمین مالی می‌شوند، معمولاً نیازمند تأمین مالی مشترک از سوی دولت‌های ملی یا منطقه‌ای و شرکای بخش خصوصی، تضمین مسئولیت مشترک و استفاده از منابع اضافی هستند (Rodríguez-Pose & Garcilazo, 2015).

۳. مدیریت برنامه: کمیسیون اروپا بر هدایت استراتژیک و مدیریت کلی نظارت دارد، در حالی که مقامات ملی و منطقه‌ای مسئول اجرای برنامه‌ها و پروژه‌های خاص هستند (Bachtler & Mendez, 2016).

۴. نظارت و ارزشیابی: فرآیندهای نظارت و ارزیابی دقیق برای اطمینان از استفاده مؤثر وجوه و دستیابی به نتایج مورد نظر وجود دارد. این شامل گزارش دهی منظم، ممیزی و ارزیابی تأثیر است (European Commission, 2024a).

۱-۵- کاربرد صندوق‌های سرمایه گذاری اتحادیه اروپا

۱. رشد اقتصادی و ایجاد شغل: صندوق‌های سرمایه گذاری اتحادیه اروپا به طور قابل توجهی به رشد اقتصادی و ایجاد شغل در سراسر کشورهای عضو از طریق تأمین مالی زیرساخت‌ها، نوآوری و شرکت‌های کوچک و متوسط کمک کرده اند (Bachtler et al., 2013).
۲. کاهش نابرابری‌های منطقه‌ای: صندوق‌ها نقش مهمی در ارتقای توسعه منطقه‌ای و کاهش نابرابری‌های اقتصادی بین مناطق مختلف اتحادیه اروپا دارند و انسجام اجتماعی و اقتصادی را تقویت می‌کنند.
۳. پیشرفت نوآوری: صندوق‌های سرمایه گذاری اتحادیه اروپا با تأمین بودجه ضروری برای تحقیق و توسعه، استارت‌آپ‌ها و پروژه‌های نوآورانه، به حفظ برتری رقابتی اروپا در بخش‌های مختلف فناوری پیشرفته کمک می‌کنند.
۴. پایداری زیست محیطی: بخش قابل توجهی از بودجه به پروژه‌های توسعه پایدار، از جمله انرژی‌های تجدیدپذیر، بهره‌وری انرژی، و کاهش تغییرات آب و هوایی اختصاص می‌یابد. این سرمایه گذاری‌ها از گذار اتحادیه اروپا به اقتصاد سبز حمایت می‌کند و به دستیابی به اهداف اقلیمی آن کمک می‌کند (Rodríguez-Pose & Garcilazo, 2015).

۲- رویکرد اتحادیه اروپا در بهرمندسازی کشورهای در حال توسعه

سیاست‌های اتحادیه اروپا برای توانمندسازی کشورهای در حال توسعه برای بهره‌مندی از تضمین‌های اتحادیه اروپا و صندوق‌های سرمایه گذاری در برنامه سرمایه گذاری خارجی (EIP) و صندوق اروپایی توسعه پایدار (EFSD) خلاصه شده است. هدف این چارچوب‌ها اهرم سرمایه گذاری خصوصی برای توسعه پایدار با ارائه تضمین‌های مالی و ترکیب کمک‌های مالی اتحادیه اروپا با وام‌ها و سرمایه خصوصی است. EIP بر ایجاد شغل، رشد اقتصادی و رسیدگی به علل ریشه‌ای مهاجرت از طریق ایجاد یک محیط سرمایه گذاری باثبات، بهبود چارچوب نظارتی، و ارائه کمک‌های فنی برای توسعه پروژه‌های قابل دوام تمرکز دارد. این ابتکارات بر اساس ابزارهای قانونی اتحادیه اروپا مانند مقررات 2017/1601 (EU)، که EFSD را ایجاد کرد، و چارچوب مالی چند ساله اتحادیه اروپا، که بودجه لازم را برای این تلاش‌ها تخصیص می‌دهد، استوار است. (European Union, 2017).

طرح سرمایه‌گذاری خارجی (EIP): هدف این ابتکار شاخص جذب سرمایه‌گذاری خصوصی به کشورهای در حال توسعه، به ویژه کشورهای آفریقایی و همسایگی اتحادیه اروپا است. EIP از تضمین‌های اتحادیه اروپا برای کاهش ریسک برای سرمایه‌گذاران خصوصی استفاده می‌کند و پروژه‌ها را در کشورهای در حال توسعه جذاب تر می‌کند. بر بخش‌های حیاتی مانند انرژی‌های تجدیدپذیر، زیرساخت‌های پایدار و دسترسی به خدمات دیجیتال تمرکز دارد.

صندوق اروپا برای توسعه پایدار پلاس EFSD (+EFSD): جزء اصلی همکاری توسعه اتحادیه اروپا است و از تضمین‌هایی برای بسیج سرمایه‌گذاری در کشورهای در حال توسعه استفاده می‌کند. دو ابزار کلیدی را ارائه می‌دهد:

- ضمانت‌های اتحادیه اروپا: این تضمین‌ها از سرمایه‌گذاری در زمینه‌هایی مانند انرژی پاک، زیرساخت‌های سبز و سلامت در کشورهای در حال توسعه حمایت می‌کند.
- ترکیب: وجوه اتحادیه اروپا با کمک‌های بلاعوض و وام‌های تامین کنندگان مالی دولتی و خصوصی برای حمایت از پروژه‌های توسعه غیربانکی اما تاثیرگذار ترکیب می‌شود (European Commission, 2024b)

۳- شرایط بهره‌مندی از تضامین و صندوق‌های سرمایه‌گذاری

کشورهای در حال توسعه می‌توانند به طور قابل توجهی از ضمانت‌های اتحادیه اروپا و صندوق‌های سرمایه‌گذاری بهره‌مند شوند، اما شرایط خاصی وجود دارد که آن‌ها باید برای باز کردن این مزایا رعایت کنند. در اینجا یک تفکیک از این شرایط کلیدی است:

ثبات سیاسی و اقتصادی: یک محیط سیاسی باثبات و یک چارچوب نظارتی قابل پیش‌بینی برای جذب سرمایه‌گذاران بسیار مهم است. ناآرامی یا بی‌ثباتی سیاست می‌تواند سرمایه‌گذاران را منصرف کند، حتی با تضمین اتحادیه اروپا که برخی از ریسک‌ها را کاهش می‌دهد. (European Investment Bank, 2023)

مدیریت مالی سالم: شیوه‌های مدیریت مالی قوی توسط کشور در حال توسعه ضروری است. این شامل نشان دادن بودجه ریزی مسئولانه، گزارشگری مالی شفاف و تعهد به مبارزه با فساد است (European Commission, 2024b)

قابلیت ماندگاری پروژه و همسویی با اهداف اتحادیه اروپا: کشورهای در حال توسعه نیاز به ارائه پروژه‌های کاملاً تعریف شده و قابل بانک دارند که پتانسیل قوی برای بازده اقتصادی و اجتماعی را نشان می‌دهد. این پروژه‌ها همچنین باید با اهداف سیاست اتحادیه اروپا، مانند ترویج توسعه پایدار، حقوق بشر، و برابری جنسیتی همسو باشند (Invest EU Fund, 2024)

ظرفیت اجرای پروژه: کشور در حال توسعه باید ظرفیت اجرای موثر پروژه‌های حمایت شده توسط تضمین‌ها و سرمایه‌گذاری‌های اتحادیه اروپا را داشته باشد. این شامل پرسنل ماهر، چارچوب‌های مدیریت پروژه کارآمد، و سیستم‌های حقوقی قوی برای محافظت از سرمایه‌گذاری‌ها می‌شود. (European Investment Bank, 2023)

تعهد به اصلاحات: در برخی موارد، اتحادیه اروپا ممکن است از کشورهای در حال توسعه بخواهد اصلاحات خاصی را برای بهبود فضای سرمایه‌گذاری انجام دهند. این اصلاحات می‌تواند شامل ساده کردن مقررات تجاری، کاهش بوروکراسی یا تقویت حاکمیت قانون باشد (European Commission, 2024b)

مشارکت موثر: استفاده موفقیت‌آمیز از تضمین‌های اتحادیه اروپا و صندوق‌های سرمایه‌گذاری اغلب به مشارکت قوی بین کشورهای در حال توسعه، اتحادیه اروپا و سرمایه‌گذاران بخش خصوصی بستگی دارد. ارتباطات باز و دیدگاه مشترک برای توسعه برای موفقیت بلندمدت بسیار مهم است.

۴- دسترسی ایران به ضمانت‌های اتحادیه اروپا و صندوق‌های سرمایه‌گذاری

با وجود چالش‌های ناشی از تحریم‌های بین‌المللی و عدم قطعیت‌های سیاسی، اتحادیه اروپا (EU) اقدامات و ابتکارات خاصی را با هدف امکان بهره‌مندی ایران از تضمین‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری خود انجام داده است. در اینجا چند نمونه از این اقدامات وجود دارد:

۴-۱- تعهد بانک سرمایه‌گذاری اروپا (EIB)

موافقت بانک سرمایه‌گذاری اروپا (EIB) در ژوئیه ۲۰۱۸، گام مهمی در جهت بهره‌برداری احتمالی ایران از صندوق‌های سرمایه‌گذاری و تضمین‌های اتحادیه اروپا بود. با این حال، پیشرفت در این زمینه به دلیل پیچیدگی‌های سیاسی مداوم، کند بوده است. این موافقت به بانک سرمایه‌گذاری اروپا اجازه داد تا در ایران فعالیت کند. این اقدام، علیرغم خروج ایالات متحده از توافق و اعمال مجدد تحریم‌ها علیه ایران، گام مهمی در جهت حمایت از برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) ۲۰۱۵ بود. تصویب پارلمان اروپا در ژوئیه ۲۰۱۸، EIB را قادر به تأمین مالی پروژه‌ها در ایران کرد. این تصمیم بخشی از استراتژی گسترده‌تر اتحادیه اروپا برای حفظ برجام و حمایت از همگرایی اقتصادی ایران با جامعه جهانی بود.

در سند گسترش بانک سرمایه‌گذاری اروپا دستور وام دهی خارجی به ایران^۱ آمده است:

- «تصمیم اجرایی کمیسیون 3730 (2018) C، با اصلاح ضمیمه سوم به تصمیم شماره ۲۰۱۴/۴۶۶/اتحادیه اروپا که تضمین بودجه اتحادیه اروپا برای اعطای وام خارجی به EIB را تأمین می‌کند، ایران را به لیست "مناطق و کشورهای واجد شرایط" اضافه می‌کند. امکان اصلاح تضمین اتحادیه اروپا توسط تصمیم اجرایی به وسیله اضافه کردن ایران به لیست "مناطق و کشورهای احتمالاً مستحق" فراهم شده است که در مارس ۲۰۱۸ توسط پارلمان و شورای اتحادیه اروپا به وسیله روند تشریعی عادی تأیید شد. تصمیم اجرایی به EIB اجازه می‌دهد تا پروژه‌ها در ایران را حمایت کند، که امیدواریم تشویق مقامات ایرانی به رعایت برجام را داشته باشد، علی‌رغم خروج آمریکا از توافق. تصمیم اجرایی EIB را به اجرای پروژه‌ها در ایران اجبار نمی‌کند؛ تصمیم نهایی در این زمینه با هیئت مدیره EIB است که از وزرای دولت‌های ۲۸ کشور عضو اتحادیه اروپا تشکیل شده است. EIB همچنین از بازارهای آمریکا سرمایه جذب می‌کند، و گزارش‌ها نشان می‌دهد که نگرانی‌ها در داخل بانک وجود دارد که تحریم‌های آمریکا ممکن است خریداران اوراق EIB را نگران کند. مجموع میزان سرمایه‌گذاری EIB در ایران در محدوده کلی سقف بودجه‌ای اتحادیه اروپا به میزان ۳۲.۳ میلیارد یورو برای دوره ۲۰۱۴-۲۰۲۰ قرار خواهد گرفت. ضمیمه اول تصمیم، سقف‌های منطقه‌ای ELM را تقسیم می‌کند، و منطقه آسیا که در تصمیم ایران را شامل می‌شود، مشمول سقف منطقه‌ای ۲۰۱۴-۲۰۲۰ به میزان ۱۱۶۵ میلیون یورو است.» (Parry, 2018)

۴-۲- ابزار حمایت از مبادلات تجاری (INSTEX)

اینستکس که در ژانویه ۲۰۱۹ توسط فرانسه، آلمان و بریتانیا و با حمایت اتحادیه اروپا راه اندازی شد. اتحادیه اروپا INSTEX (ابزار حمایت از مبادلات تجاری) را برای تسهیل تجارت قانونی با ایران، به ویژه در زمینه مواد غذایی، دارو و تجهیزات پزشکی، با دور زدن تحریم‌های ایالات متحده تأسیس کرد (A.I & I.V, 2018). اتحادیه اروپا همچنین ضمانت‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری مختلفی را برای حمایت از فعالیت‌های اقتصادی و تجارت با ایران ارائه کرده است (Matera & Matera, 2022, p. 308). هدف اینستکس امکان تبادلات تجاری بین شرکت‌های اروپایی و ایران است، در حالی که ضمانت‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری به تأمین مالی و تضمین همکاری‌های اقتصادی کمک می‌کنند. هدف از این اقدامات اتحادیه اروپا حفظ تعامل با ایران و حفظ توافق هسته‌ای ۲۰۱۵، علیرغم خروج ایالات متحده و اعمال مجدد تحریم‌ها است (Hoekman & Simeon, 1999).

¹ Extending the European Investment Bank's External Lending Mandate to Iran

رویکرد اتحادیه اروپا منعکس کننده ترجیح آن برای دیپلماسی و ابزارهای «قدرت نرم» مانند مشوق‌های اقتصادی است، برخلاف رویکرد «قدرت سخت» تحریم‌های ایالات متحده (A.I & I.V, 2018). با این حال، اثربخشی سرمایه‌گذاری اینستکس و اتحادیه اروپا در تسهیل تجارت قابل توجه با ایران به دلیل دامنه فراسرزمینی تحریم‌های ایالات متحده محدود است. در مجموع، هدف اتحادیه اروپا حفظ توافق هسته‌ای و حفظ روابط دیپلماتیک و اقتصادی با ایران از طریق این اقدامات است. (Matera & Matera, 2022)

۴-۳- کمک‌های فنی و ظرفیت سازی

اتحادیه اروپا برای ارتقای ظرفیت‌های نهادی ایران در زمینه‌هایی مانند مدیریت مالی و حاکمیت، کمک‌های فنی شامل برنامه‌های آموزشی و خدمات مشاوره‌ای ارائه کرده است. این کمک‌ها به منظور تسهیل دسترسی ایران به صندوق‌های سرمایه‌گذاری و تضمین‌های اتحادیه اروپا است. همچنین، اتحادیه اروپا در پاسخ به برنامه هسته‌ای ایران، تحریم‌هایی را مطابق با اهداف سیاست خارجی و امنیتی خود اعمال کرده است. (Shahbazi, 2017)

۴-۴- حمایت از برنامه جامع اقدام مشترک (برجام)

حمایت اتحادیه اروپا از برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) در واقع مبنایی برای بهره‌مندی بالقوه ایران از تضمین‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری اتحادیه اروپا بود (Abdullah, 2021). برجام که در سال ۲۰۱۵ امضا شد، با هدف ارائه تسهیلات اقتصادی و فرصت‌هایی برای ایران در ازای محدود کردن برنامه هسته‌ای این کشور بود. با حمایت اتحادیه اروپا از این توافق، ایران انتظار داشت از کشورهای اروپایی تضمین‌های سرمایه‌گذاری و مالی دریافت کند (Matera & Matera, 2022) با این حال، خروج ایالات متحده از برجام در سال ۲۰۱۸ وضعیت را پیچیده کرد (A.I & I.V, 2018) در حالی که اتحادیه اروپا در ابتدا به دنبال حفظ این توافق و حفظ روابط اقتصادی با ایران بود، اعمال مجدد تحریم‌های ایالات متحده، تجارت با ایران را بدون مواجهه با مجازات‌های احتمالی برای شرکت‌های اروپایی به طور فزاینده‌ای دشوار کرد (Shah et al., 2019). در نتیجه، منافع مورد انتظار ایران از ضمانت‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری اتحادیه اروپا به میزان قابل توجهی کاهش یافت.

۴-۵- ابتکارات بخش‌های خاص

اتحادیه اروپا (EU) متعهد به ترویج منابع انرژی تجدیدپذیر مانند انرژی خورشیدی و بادی است که با اهداف آن برای توسعه پایدار و اقدام اقلیمی همسو است (Stoian, 2021). ایران به دلیل موقعیت جغرافیایی نزدیک خط استوا با حدود ۳۰۰ روز آفتابی در سال دارای پتانسیل قابل توجهی برای انرژی خورشیدی است (Safari & Safari, 2017). علاقه اتحادیه اروپا به حمایت از پروژه‌های انرژی‌های تجدیدپذیر در ایران می‌تواند دسترسی این کشور را به تضمین‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری اتحادیه اروپا فراهم کند و توسعه بخش‌های انرژی خورشیدی و بادی را تسهیل کند (Stoian, 2021).

تجربه اروپا و چارچوب‌های قانونی در توسعه انرژی‌های پاک می‌تواند به عنوان الگویی برای ایران و سایر کشورهای حوزه خلیج فارس باشد. با این حال، همکاری موفق مستلزم اراده سیاسی و تعهد مشترک برای حفاظت از محیط زیست از سوی همه طرف‌های درگیر است (Przemysław, 2011). با این وجود، مزایای بالقوه انرژی پاک، مانند ایجاد شغل و کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، آن را به گزینه‌ای فزاینده جذاب برای کشورهای که به دنبال رشد اقتصادی پایدار هستند، تبدیل می‌کند (Green gold, 2016)

۵- اثرات بالقوه ضمانت‌های اتحادیه اروپا و صندوق‌های سرمایه‌گذاری بر توسعه ایران

ضمانت‌های اتحادیه اروپا و صندوق‌های سرمایه‌گذاری می‌توانند نقش مهمی در پیشبرد توسعه ایران فراتر از محدودیت‌های کمک‌های بلاعوض سنتی داشته باشند. در اینجا خلاصه‌ای از اثرات بالقوه آن‌ها آورده شده است:

تشویق جریان‌های مالی: ضمانت‌ها می‌توانند به عنوان یک شبکه ایمنی برای سرمایه‌گذاران عمل کنند و ریسک‌های مرتبط با فعالیت در اقتصادهای در حال توسعه را کاهش دهند، که می‌تواند موجی از سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) را جذب کند. این افزایش جریان مالی می‌تواند یک اثر آبخاری داشته باشد و به طور بالقوه رتبه اعتباری یک کشور را بهبود بخشد (Salem Musibah et al., 2015) و آن را برای سرمایه‌گذاری‌های آتی جذاب تر کند (Yousfani et al., 2019).

تحریک بازارهای سرمایه محلی: ضمانت‌های اتحادیه اروپا می‌توانند به عنوان یک کاتالیزور برای توسعه موسسات مالی داخلی در داخل ایران از طریق کاهش ریسک‌های مرتبط با سرمایه‌گذاری‌های داخلی عمل کنند و از این طریق بانک‌های خصوصی و سرمایه‌گذاران را تشویق به مشارکت فعال تر در بازار ایران کنند (Florin & Tache, 2015). این می‌تواند بازار سرمایه داخلی با ثبات تر و پر جنب و جوش تر را تقویت کند و منجر به منافع بلندمدت بیشتر برای سرمایه‌گذاران دولتی و خصوصی شود (Taghizadeh-Hesary, 2019). بهبود ارتباط بین سرمایه‌گذاران در داخل و سراسر کشورهای عضو اتحادیه اروپا و کارآمدتر کردن و موثرتر کردن بازار سرمایه نیز می‌تواند به توسعه موسسات مالی داخلی در ایران کمک کند (Florin & Tache, 2015).

پشتیبانی از پروژه‌های توسعه اقتصادی و زیرساختی: بانک سرمایه‌گذاری اروپا (EIB) نقش مهمی در حمایت از پروژه‌های توسعه اقتصادی و زیرساختی در سراسر اروپا ایفا می‌کند. EIB به عنوان یک مؤسسه عمومی که متعلق به کشورهای عضو اتحادیه اروپا است، وجوهی را از بازارهای سرمایه بین‌المللی جمع‌آوری می‌کند و آن‌ها را برای تأمین مالی پروژه‌های سرمایه‌گذاری که به شکست‌های سیستمی بازار یا اصطکاک‌های مالی رسیدگی می‌کنند، وام می‌دهد. این پروژه‌ها که شامل نیروگاه‌ها، شبکه‌های حمل و نقل و تأسیسات تصفیه آب هستند، ستون فقرات رشد اقتصادی یک کشور را تشکیل می‌دهند و مستقیماً بر ایجاد شغل و بهره‌وری کلی تأثیر می‌گذارند (Revoltella, 2017). فعالیت‌های وام دهی EIB مکمل کار بانک‌های تجاری است، زیرا ممکن است با آن‌ها پروژه‌هایی را بر اساس اصول تأمین مالی مشترک وارد کند. مؤسسات توسعه مانند EIB ابزارهای مهم سیاست دولتی هستند که فرآیندهای نوآوری و توسعه زیرساخت‌های سازمانی را با استفاده از مکانیسم‌های مشارکت عمومی-خصوصی تحریک می‌کنند (Sazonov et al., 2020). با گسترش قابل توجه وام‌های خود، EIB می‌تواند سهم معناداری در رشد، سرمایه‌گذاری و نوآوری داشته باشد، به ویژه در کشورهایی که بیشترین آسیب را از بحران بدهی‌های دولتی متحمل شده اند (Griffith-Jones & Cozzi, 2015).

مقابله با اثرات تحریم‌ها: تمدید تعهدات وام خارجی بانک سرمایه‌گذاری اروپا (EIB) به ایران توسط اتحادیه اروپا (EU) یک اقدام استراتژیک برای مقابله با اثرات منفی اقتصادی تحریم‌های آمریکا علیه ایران است. اتحادیه اروپا با ارائه منابع جایگزین تأمین مالی و تضمین‌های سرمایه‌گذاری، قصد دارد به ایران کمک کند تا فشار مالی ناشی از تحریم‌ها را کاهش دهد و توسعه پایدار را تقویت کند. رویکرد اتحادیه اروپا در تضاد با موضع تهاجمی تر ایالات متحده است که برای اقدام تنبیهی فوری علیه ایران فشار آورده است. در مقابل، اتحادیه اروپا از سیاست «گفتگوی انتقادی» حمایت کرده است که بر آنچه ایران با دوری جستن از تسلیحات هسته‌ای به دست می‌آورد تأکید می‌کند (A.I & I.V., 2018). این استراتژی به اتحادیه اروپا اجازه داد تا تعامل با ایران را حفظ کند و راه‌های جایگزین برای همکاری اقتصادی، مانند تمدید وام‌دهی EIB را بررسی کند. اتحادیه اروپا با ارائه منابع جایگزین تأمین مالی و تضمین سرمایه‌گذاری به ایران، به دنبال کمک به این کشور برای کاهش فشار مالی ناشی از تحریم‌های آمریکا است. این یک حرکت استراتژیک برای مقابله با اثرات منفی اقتصادی تحریم‌ها و حمایت از توسعه پایدار ایران است (Matera & Matera, 2022).

۶- چالش‌های پیش روی ایران در دسترسی به تضمین‌های اتحادیه اروپا و صندوق‌های سرمایه‌گذاری

ایران با چندین چالش مهم در دسترسی به تضمین‌های اتحادیه اروپا و صندوق‌های سرمایه‌گذاری مواجه است. در اینجا به تفکیک موانع اصلی آمده است:

تحریم‌های ایالات متحد: مانع اصلی سرمایه‌گذاری اروپا در ایران، اعمال مجدد تحریم‌های آمریکا پس از خروج آمریکا از برجام (برنامه جامع اقدام مشترک) است (United States Fails to Secure Multilateral Snapback Sanctions Against Iran, 2021). این تحریم‌ها می‌توانند شرکت‌های اروپایی را از سرمایه‌گذاری در ایران به دلیل ترس از تحریم‌های ثانویه (مجازات اعمال‌شده توسط ایالات متحده برای شرکت‌های غیرآمریکایی که با ایران تجارت می‌کنند) باز دارد. خروج آمریکا از برجام منجر به دور جدیدی از تحریم‌های اقتصادی علیه ایران شده است که پرسش‌هایی را درباره اثربخشی این تحریم‌ها ایجاد می‌کند (Kabdygaliev & Zhansugurova, 2019). اتحادیه اروپا با تمدید وام‌دهی خارجی بانک سرمایه‌گذاری اروپا به این کشور، ارائه منابع جایگزین تأمین مالی و ضمانت‌های سرمایه‌گذاری تلاش کرده است تا با تأثیرات اقتصادی منفی تحریم‌های آمریکا بر ایران مقابله کند. (Matera & Matera, 2022)

تحریم‌های باقی مانده اتحادیه اروپا: تحریم‌های باقی‌مانده اتحادیه اروپا علیه ایران همچنان چالش‌هایی را برای نهادهای ایرانی ایجاد می‌کند. در حالی که اتحادیه اروپا تحریم‌های مرتبط با هسته‌ای را پس از برجام لغو کرد، برخی تحریم‌های غیر هسته‌ای همچنان پابرجا هستند. این تحریم‌های غیر هسته‌ای می‌تواند موانع بوروکراتیک ایجاد کند و دسترسی نهادهای ایرانی به انواع خاصی از بودجه یا تضمین‌های اتحادیه اروپا را دشوار کند. اختلاف رویکردهای اتحادیه اروپا و آمریکا در قبال تحریم‌های ایران نیز منبع تنش بوده است. پس از خروج آمریکا از برجام، اتحادیه اروپا به دنبال حفظ توافق هسته‌ای و ادامه تعامل اقتصادی با ایران بود. با این حال، تهدید تحریم‌های ثانویه ایالات متحده بر شرکت‌های اروپایی که در ایران تجارت می‌کنند، توانایی اتحادیه اروپا برای عادی‌سازی کامل روابط اقتصادی را محدود کرده است. این فقدان سیاست واحد فرآیند آلتانیتیک چالش‌هایی را برای ادغام مجدد اقتصادی ایران ایجاد کرده است. (Matera & Matera, 2022)

ریسک سیاسی: تنش‌های سیاسی مداوم بین ایران و غرب و همچنین پویایی‌های سیاسی داخلی ایران، محیطی از عدم اطمینان را برای سرمایه‌گذاران ایجاد می‌کند. این امر باعث می‌شود موسسات و شرکت‌های اروپایی نسبت به ارائه ضمانت‌ها یا سرمایه‌گذاری هنگامت در ایران محتاط‌تر شوند. علاوه بر این، زمینه نشان می‌دهد که روابط ایران و اروپا در سال‌های اخیر به طور قابل توجهی آسیب دیده است، به طوری که کشورهای عمده اتحادیه اروپا اکنون بیشتر به سمت رویکرد ایالات متحده در قبال ایران متمایل شده‌اند. بن بست مذاکرات با اتحادیه اروپا و حمایت اروپا از تحریم‌های شورای امنیت سازمان ملل متحد علیه ایران، روابط بین ایران و اروپا را بیشتر تضعیف کرده است. این امر به رویکرد محتاطانه موسسات و شرکت‌های اروپایی نسبت به سرمایه‌گذاری در ایران کمک کرده است. (Jathol et al., 2017)

شفافیت و مسائل نظارتی: گزارش چالش‌های ایران چندین موضوع کلیدی مرتبط با شفافیت و نگرانی‌های نظارتی در ایران را برجسته می‌کند. با توجه به زمینه، نگرانی‌هایی در خصوص شفافیت و سهولت کسب‌وکار در ایران وجود دارد، از جمله مواردی مانند فساد اداری، بوروکراسی و سیستم حقوقی پیچیده. این نگرانی‌ها می‌تواند برخی از مؤسسات اروپایی را از ارائه ضمانت‌ها یا مشارکت در سرمایه‌گذاری‌ها به دلیل خطرات درک شده باز دارد. این گزارش همچنین چالش‌های امنیتی داخلی ایران از جمله تأثیر نسل جدید سیاستمداران، تنش‌های قومی، و نیاز به باز کردن اقتصاد و جامعه به دنیای خارج را مورد بحث قرار می‌دهد. علاوه بر این، این گزارش به بررسی منافع منطقه‌ای و استراتژیک ایران و همچنین سیاست‌های دفاعی و هسته‌ای آن می‌پردازد (Riaux, 2008).

۷- استراتژی‌های موثر ایران برای جذب تضامین و صندوق‌های سرمایه‌گذاری اتحادیه اروپا

اطلاعات موجود به صراحت بیان نمی‌کند که ایران تا چه حد توانسته از تضمین‌های سرمایه‌گذاری و وجوه ارائه شده توسط اتحادیه اروپا استفاده کند. با این حال، برخی زمینه‌های مرتبط را می‌توان از مقالات تحقیقاتی ارائه شده جمع‌آوری کرد. بانک سرمایه‌گذاری اروپا

(EIB) به عنوان بخشی از تلاش‌های اتحادیه اروپا برای مقابله با اثرات تحریم‌های ایالات متحده بر ایران، ایران را به فهرست کشورهای واجد شرایط برای وام‌های خود اضافه کرده است. هر گونه عملیات سرمایه‌گذاری EIB در ایران باید با قوانین و رویه‌های مربوطه مطابقت داشته باشد که توسط نهادهای حاکم EIB دنبال می‌شود. صندوق ضمانت برای اقدامات خارجی (GFEA) از وام‌ها و ضمانت‌های وام اعطایی به کشورهای غیر اتحادیه اروپا یا برای تامین مالی پروژه‌ها در کشورهای غیر اتحادیه اروپا با هدف کمک به محافظت از بودجه اتحادیه اروپا در برابر خطرات مرتبط با چنین وام‌هایی حمایت می‌کند. با این حال، میزانی که ایران توانسته است از این ضمانت‌ها و وجوه GFEA استفاده کند به صراحت در منابع موجود بیان نشده است. (Shumilin, 2020)

برای به حداکثر رساندن مزایای بالقوه ضمانت‌های اتحادیه اروپا و صندوق‌های سرمایه‌گذاری، ایران می‌تواند چندین اقدام استراتژیک را با هدف بهبود فضای سرمایه‌گذاری، کاهش ریسک‌ها و ایجاد فضای جذاب‌تر برای سرمایه‌گذاران خارجی اجرا کند. رسیدگی به شفافیت و نگرانی‌های نظارتی: افزایش شفافیت در ایران می‌تواند منجر به افزایش تمایل به سرمایه‌گذاری خارجی اتحادیه اروپا در این کشور شود. قدرت اقتصادی رو به رشد ایران پس از توافق هسته‌ای به این کشور اجازه داده است تا با اطمینان بیشتری به کشورهایمانند عراق، سوریه و یمن برای از سرگیری فعالیت‌های اقتصادی و تجارت نفت خود با جهان کمک کند (Jathol et al., 2017). علاوه بر این، این قرارداد روابط ایران با ترکیه را تغییر داده است و به دو کشور اجازه می‌دهد تا علیرغم تنش‌های منطقه‌ای در تجارت و همکاری تجاری سرمایه‌گذاری کنند (Shah et al., 2019). این افزایش نفوذ منطقه‌ای و فرصت اقتصادی می‌تواند ایران را به یک مقصد سرمایه‌گذاری جذاب برای اتحادیه اروپا تبدیل کند. با این حال، برنامه هسته‌ای ایران همچنان محل اختلاف است و اتحادیه اروپا و ایالات متحده باید راهی برای تضمین صلح آمیز بودن برنامه هسته‌ای ایران بیابند (Shumilin, 2020)

اولویت بندی و همسویی پروژه: اتحادیه اروپا تمایل خود را برای سرمایه‌گذاری در ایران، به ویژه برای پروژه‌های همسو با اولویت‌های آن‌ها مانند توسعه پایدار ابراز کرده است. این با برنامه شاخص چندساله اتحادیه اروپا (MIP) که زمینه‌های همکاری بالقوه را برجسته می‌کند مطابقت دارد (European Commission, 2024c)

ایجاد ظرفیت و تخصص: تصمیمات سرمایه‌گذاری اتحادیه اروپا در پروژه‌های مشترک با ایران احتمالاً به تخصص خاص نیروی متخصص مورد استفاده و سهم آن در موفقیت پروژه بستگی دارد. اتحادیه اروپا بر توسعه ظرفیت‌های محلی در کشورهای شریک تاکید می‌کند، اما همچنین ارزش ارائه تخصص‌های خاص را در صورت لزوم به رسمیت می‌شناسد. اتحادیه اروپا به عنوان نمونه‌ای عالی از منطقه‌ای شدن شناخته می‌شود و بسیاری از نهادها را به روش‌های دموکراتیک در اروپا اداره می‌کند. (Mukesh Shankar, 2023) اتحادیه اروپا نمونه‌ای از همکاری‌های منطقه‌ای را تعیین کرده است که کنترل فرآیند توسعه را بر عهده دارد. با این حال، اتحادیه اروپا همچنین اذعان می‌کند که وقتی کمک‌های دولتی به سمت ظرفیت‌سازی هدایت می‌شود، به‌ویژه در مناطق نوظهوری که اتحادیه اروپا از رقبای خود عقب مانده است، منابع ارائه شده توسط مقامات ملی می‌تواند برای همه اعضا مفید باشد. علاوه بر این، اتحادیه اروپا تشخیص می‌دهد که این سرمایه‌گذاری‌ها می‌توانند در ابتدا تنها توسط برخی از دولت‌ها پیشگام شوند، به این امید که با گذشت زمان همه اعضای اتحادیه اروپا به آن‌ها بپیوندند. (Mukesh Shankar, 2023)

افزایش همکاری بین المللی و ترویج فرصت‌های سرمایه‌گذاری: رابطه ایران و اروپا به ویژه تعامل و همکاری بین المللی ایران و اتحادیه اروپا می‌تواند به افزایش تمایل به سرمایه‌گذاری خارجی اتحادیه اروپا در ایران منجر شود. اتحادیه اروپا بر توسعه ظرفیت‌های محلی در کشورهای شریک تاکید می‌کند، اما آن‌ها همچنین ارزش ارائه تخصص خاص را در صورت لزوم می‌شناسند (Jathol et al., 2017). این نشان می‌دهد که اتحادیه اروپا ممکن است مایل به سرمایه‌گذاری در ایران باشد، زیرا روابط و همکاری بین دو طرف بهبود می‌یابد. علاوه بر

این، با افزایش قدرت اقتصادی ایران پس از توافق هسته‌ای، می‌تواند با اطمینان بیشتری به سایر کشورهای منطقه مانند عراق، سوریه و یمن کمک کند تا فعالیت‌های اقتصادی و تجارت نفت خود را با جهان از سر بگیرند (Shah et al., 2019). این افزایش ثبات منطقه‌ای و فعالیت اقتصادی ممکن است انگیزه بیشتری برای سرمایه‌گذاری اروپا در ایران ایجاد کند.

کاهش تنش‌های سیاسی و احیای برجام: احیای برجام (برنامه جامع اقدام مشترک) می‌تواند به افزایش تمایل به سرمایه‌گذاری خارجی اتحادیه اروپا در ایران منجر شود. کاهش احتمالی تحریم‌ها علیه ایران پس از احیای برجام می‌تواند فرصت‌های بیشتری را برای شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران اروپایی برای تعامل با بازار ایران ایجاد کند. دلیل این امر این است که احیای برجام احتمالاً روابط اقتصادی و سیاسی ایران با اتحادیه اروپا را بهبود می‌بخشد و آن را به مقصد سرمایه‌گذاری جذاب تری تبدیل می‌کند (Copsey & Pomorska, 2013). علاوه بر این، احیای برجام می‌تواند ادغام ایران با اقتصاد جهانی را تقویت کند و شرکت‌های اروپایی را برای کشف فرصت‌های سرمایه‌گذاری در این کشور تشویق کند (Bondarevskaya & Vladislav, 2019).

تقویت نهادهای مالی: تقویت نهادهای مالی در یک کشور می‌تواند تاثیر مثبتی بر افزایش سرمایه‌گذاری خارجی داشته باشد. بر اساس تحقیقات، توسعه نهادی مؤسسات مالی تأثیر مثبت و قابل توجهی بر نسبت تجارت یک کشور دارد که نشان می‌دهد تقویت مؤسسات مالی می‌تواند سرمایه‌گذاری خارجی بیشتری را جذب کند (Iqbal et al., 2019).

تقویت ارزش پول ملی: ارزش پول ملی در جذب سرمایه‌گذاری خارجی بسیار مهم است. پول ملی قوی تر می‌تواند سرمایه‌گذاری خارجی را از راه‌های مختلفی افزایش دهد. اول، نشان دهنده ثبات و رشد اقتصادی است که باعث جذابیت بیشتر کشور برای سرمایه‌گذاران خارجی می‌شود (Putri et al., 2021). دوم، ارز قوی تر، قدرت خرید سرمایه‌گذاران خارجی را افزایش می‌دهد و به آن‌ها اجازه می‌دهد دارایی‌های بیشتری را در بازار داخلی به دست آورند (Herawati, 2021). در نهایت، ثبات و افزایش ارزش پول ملی، خطر نوسانات ارز را کاهش می‌دهد که عامل مهمی برای سرمایه‌گذاران خارجی است (Cansu Sarkaya, 2019). به طور کلی، حفظ یک پول ملی قوی و باثبات یک استراتژی کلیدی برای دولت‌ها برای جذب و حفظ سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در کشور است.

نتیجه‌گیری

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد ضمانت‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری اتحادیه اروپا اهمیت زیادی در توسعه اقتصادی و اجتماعی ایران می‌تواند داشته باشد. استفاده استراتژیک از ضمانت‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری اتحادیه اروپا، نسبت به کمک‌های بلاعوض سنتی، نه تنها منجر به افزایش آماری معنادار سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ایران می‌شود، بلکه مقاومت اقتصاد ایران در برابر شوک‌های خارجی مانند تحریم‌ها را نیز افزایش می‌دهد. این امر، به نوبه خود، رشد اقتصادی پایدار و توسعه اجتماعی را تقویت می‌کند، به شرط اینکه ایران به طور موثری به مسائل شفافیت و نظارتی رسیدگی کند، پروژه‌ها را با اهداف اتحادیه اروپا هماهنگ و اولویت‌بندی کند، و نهادهای مالی و ارزش پول ملی خود را تقویت کند. ما به بررسی رویکردهای اتحادیه اروپا برای ارائه ضمانت‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری به کشورهای دیگر، از جمله کشورهای در حال توسعه، پرداختیم. بر اساس نظریه مالی توسعه، اتحادیه اروپا به دنبال ارائه این ابزارهای مالی به کشورهایی است که به دنبال رشد و توسعه هستند. در واقع، اتحادیه اروپا نمونه‌های موفقی از این اقدامات را در برخی از کشورهای آفریقایی داشته است. با توجه به ظرفیت‌های ایران، اتحادیه اروپا با اولویت منافع خود، به دنبال تلاش برای در اختیار گذاشتن این ابزارها برای ایران بوده و در این راستا اقداماتی را انجام داده است. این اقدامات نشان‌دهنده تلاش اتحادیه اروپا برای تقویت سرمایه‌گذاری و توسعه در ایران است. در صورت تحقق استفاده از این ابزارهای مالی، ایران شاهد اثرات مثبت گسترده‌ای در بخش‌های مختلف اقتصاد خود خواهد بود. این اثرات شامل تقویت سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، افزایش رشد اقتصادی، توسعه زیرساخت‌ها، و بهبود شاخص‌های توسعه اجتماعی می‌شود. همچنین، این ابزارها می‌توانند به

تقویت مقاومت اقتصادی ایران در برابر شوک‌های خارجی کمک کنند. برای بهره‌مندی ایران از ضمانت‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری اتحادیه اروپا، چالش‌ها و موانع متعددی وجود دارد. این چالش‌ها شامل تحریم‌های بین‌المللی، ریسک‌های سیاسی و اقتصادی، و نیاز به اصلاحات سیاست‌های اقتصادی در داخل کشور هستند. همچنین، مسائل مربوط به شفافیت و نظارت، ضعف‌های ساختاری در بخش مالی، و نیاز به تقویت ظرفیت‌های مدیریتی و فنی نیز از جمله چالش‌های داخلی هستند که باید مد نظر قرار گیرند. با وجود چالش‌ها و موانع، ایران با اتخاذ استراتژی‌های مناسب می‌تواند اقدامات اساسی را برای کنار زدن این چالش‌ها انجام دهد و زمینه را برای بهره‌مندی از این ابزارهای مالی آماده کند. ایران می‌تواند با ایجاد شفافیت بیشتر در مدیریت مالی، اصلاحات سیاسی و اقتصادی، تقویت ظرفیت‌های مدیریتی و فنی، و تقویت نهادهای مالی و ارزش پول ملی، موانع داخلی را برطرف کند. همچنین، با افزایش همکاری‌های بین‌المللی، ترویج فرصت‌های سرمایه‌گذاری، و کاهش تنش‌های سیاسی، ایران می‌تواند به مواجهه با چالش‌های بیرونی نیز بپردازد. با این حال، باید توجه داشت که این فرآیند نیازمند تلاش‌های مستمر و همکاری‌های گسترده بین ایران و اتحادیه اروپا است. با اتخاذ این استراتژی‌ها، ایران می‌تواند زمینه را برای استفاده موثر از ضمانت‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری اتحادیه اروپا آماده کند و به توسعه اقتصادی و اجتماعی خود بپردازد.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازن اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازن و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

شفافیت داده‌ها

داده‌ها و مآخذ پژوهش حاضر در صورت درخواست از نویسنده مسئول و ضمن رعایت اصول کپی رایت ارسال خواهد شد.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

References

- A.I, S., & I.V, S. (2018). USA, EU – THE PROBLEM OF IRAN: BETWEEN “HARD” AND “SOFT” POWER. *World Economy and International Relations*, 62(8), 5-15. <https://doi.org/10.20542/0131-2227-2018-62-8-5-15>
- Abdullah, A. (2021). Analisis Perubahan Kebijakan Luar Negeri Iran Menyepakati JCPOA pada Masa Pemerintahan Hassan Rouhani. *Jurnal ICMES*, 5(1), 1-21. <https://doi.org/10.35748/jurnalicmes.v5i1.91>
- Alhassan, A. L., & Zeka, B. (2024). Development finance: how it works, where it goes, why it's needed. *The Conversation*. <https://theconversation.com/development-finance-how-it-works-where-it-goes-why-its-needed-227085>

- Bachtler, J., & Mendez, C. (2016). *EU Cohesion Policy and European Integration*. Routledge.
- Bondarevskaya, X., & Vladislav, Z. (2019). TENDENCIES OF DEVELOPMENT OF FOREIGN ECONOMIC RELATIONS OF UKRAINE UNDER THE INFLUENCE OF INTEGRATION PROCESSES. *Pričornomors'ki ekonomični studii*(47). <https://doi.org/10.32843/bses.47-2>
- Cansu Sarkaya, I. (2019). REEL EFEKTİF DÖVİZ KURUNU BELİRLEYEN EKONOMİK FAKTÖRLERİN ARAŞTIRILMASI: HETEROJEN PANEL VERİ ANALİZİ. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(3), 736-749. <https://doi.org/10.30798/makuiibf.570833>
- Cardim, F., Kregel, J., Barros, L., & Rogério, S. (2019). Development Finance: Theory and Practice. *Springer eBooks*, 471-505. https://doi.org/10.1007/978-3-030-14000-7_14
- Claeys, G., & Leandro, A. (2023). Assessing the Juncker Plan after one year. *Bruegel | The Brussels-based economic think tank*. <https://www.bruegel.org/blog-post/assessing-juncker-plan-after-one-year>
- Copsey, N., & Pomorska, K. (2013). The Influence of Newer Member States in the European Union: The Case of Poland and the Eastern Partnership. *Europe-Asia Studies*, 66(3), 421-443. <https://doi.org/10.1080/09668136.2013.855391>
- European Commission. (2024a). European Structural and Investment Funds. *ec.europa.eu*. https://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/
- European Commission. (2024b). Guarantees and blending - European Commission. *international-partnerships.ec.europa.eu*. https://international-partnerships.ec.europa.eu/funding-and-technical-assistance/funding-instruments/guarantees-and-blending_en
- European Commission. (2024c). Iran and the EU | EEAS Website International Partnerships. *www.eeas.europa.eu*. https://www.eeas.europa.eu/eeas/iran-and-eu-0_en
- European Investment Bank. (2018). *The EIB in the circular economy*. https://www.eib.org/attachments/thematic/circular_economy_en.pdf
- European Investment Bank. (2022). The European Investment Bank's contribution to the Sustainable Development Goals. *www.eib.org*. <https://www.eib.org/en/publications/the-eibs-contribution-to-the-sustainable-development-goals>
- European Investment Bank. (2023). The EIB is the bank of the European Union. *European Investment Bank*. <https://www.eib.org/en/index>
- European Investment Fund. (2024). What we do. *www.eif.org*. https://www.eif.org/what_we_do/
- European Union. (2017). Regulation - 2017/1601 - EN - EUR-Lex of the European Parliament and of the Council of 26 September 2017 establishing the European Fund for Sustainable Development (EFSD), the EFSD Guarantee and the EFSD Guarantee Fund. *Europa.eu*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32017R1601>
- European Union Websites. (2022). Iran and the EU | EEAS Website. *www.eeas.europa.eu*. https://www.eeas.europa.eu/eeas/iran-and-eu-0_en
- Florin, & Tache, I. (2015). The Financial System of the EU and the Capital Markets Union. *International Journal of Economics and Business Administration*, III(Issue 3), 41-51. <https://doi.org/10.35808/ijeba/78>
- Ghods, M., & Karamelikli, H. (2021). The Impact of Sanctions Imposed by the European Union against Iran on their Bilateral Trade: General versus Targeted Sanctions. *World Trade Review*, 1-26. <https://doi.org/10.1017/s1474745621000318>
- Green gold. (2016). *Nature Energy*, 1(2). <https://doi.org/10.1038/nenergy.2016.11>
- Griffith-Jones, S., & Cozzi, G. (2015). 7. Investment-led Growth: A Solution to the European Crisis. *The Political Quarterly*, 86, 119-133. <https://doi.org/10.1111/1467-923x.12236>
- Helm, K.-E., Frank, L., Torfs, S., & Gvetadze. (2016). *European Small Business Finance Outlook*. https://www.eif.org/news_centre/publications/eif_wp_35.pdf
- Herawati, M. (2021). Analisis Perubahan Nilai Tukar Rupiah Akibat Peningkatan Inflasi, Tingkat Suku Bunga SBI dan Pertumbuhan Ekonomi (Studi Pada Bank Indonesia Periode 2008 – 2017). *Jurnal Ekonomi*, 23(1), 20. <https://doi.org/10.37721/je.v23i1.759>
- Hoekman, B., & Simeon, D. (1999). *Catching Up with Eastern Europe? The European Union's Mediterranean Free Trade Initiative*. <https://doi.org/10.1596/1813-9450-1562>
- Invest EU Fund. (2024). Become an implementing partner. *investeu.europa.eu*. https://investeu.europa.eu/index_en
- Iqbal, N., Feng Ju, X., Fareed, Z., & Sheikh, S. A. (2019). Financial Development and International Trade inside Asia. *European Journal of Business and Management*. <https://doi.org/10.7176/ejbm/11-11-04>
- Jathol, I., Qazafi, M., & Husain, T. (2017). Iran's Changing Foreign Policy Trends. *Asian Social Science*, 13(6), 95. <https://doi.org/10.5539/ass.v13n6p95>
- Kabdygaliev, D., & Zhansugurova, Z. (2019). Features of the application of the sanctions of the United States of America regarding Iran. *Journal of Philosophy, Culture and Political Science*, 68(2). <https://doi.org/10.26577/jpcp.2019.v68.i2.026>
- Matera, P., & Matera, R. (2022). W czterdziestolecie sankcji wobec Iranu. Analiza przyczyn i skutków polityczno-gospodarczych: 1979–2019. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*, 82, 287-319. <https://doi.org/10.12775/rdsg.2021.09>

- Mertens, D., & Thiemann, M. (2017). Building a hidden investment state? The European Investment Bank, national development banks and European economic governance. *Journal of European Public Policy*, 26(1), 23-43. <https://doi.org/10.1080/13501763.2017.1382556>
- Mukesh Shankar, B. (2023). The European Union's Economic Development Strategy and Cooperation with the Countries of Central Asia. *Nowa Polityka Wschodnia*, 36(1), 220-244. <https://doi.org/10.15804/npw20233611>
- Parry, M. (2018). *Extending the European Investment Bank's External Lending Mandate to Iran* ([https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2018/623544/EPRS_ATA\(2018\)623544_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2018/623544/EPRS_ATA(2018)623544_EN.pdf), Issue. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2018/623544/EPRS_ATA\(2018\)623544_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2018/623544/EPRS_ATA(2018)623544_EN.pdf)
- Przemysław, O. (2011). Źródła czystej energii i wielostronna współpraca w ramach Unii Europejskiej: model dla Zatoki Perskiej? *Środkowoeuropejskie Studia Polityczne*(4), 77-77. <https://doi.org/10.14746/ssp.2011.4.04>
- Putri, N. K., Komara, K., & Setyowati, T. (2021). Pengaruh Nilai Tukar, Pertumbuhan Ekonomi, Inflasi, dan Suku Bunga terhadap Investasi Asing Langsung di Indonesia. *JKBM (JURNAL KONSEP BISNIS DAN MANAJEMEN)*, 8(1), 11-25. <https://doi.org/10.31289/jkbm.v8i1.5422>
- Revoltella, D. (2017). EU challenges, investment in the EU and the role of the European Investment Group. *Public Sector Economics*, 41(1), 7-14. <https://doi.org/10.3326/pse.41.1.2>
- Riaux, G. (2008). Iranian Challenges. EU-ISS Chaillot paper. N° 89, Mai 2006, 139 p. *Abstracta Iranica*(Volume 29). <https://doi.org/10.4000/abstractairanica.32572>
- Rodríguez-Pose, A., & Garcilazo, E. (2015). Quality of Government and the Returns of Investment: Examining the Impact of Cohesion Expenditure in European Regions. *Regional Studies*, 49(8), 1274-1290. <https://doi.org/10.1080/00343404.2015.1007933>
- Safari, M., & Safari, F. (2017). Renewable Energy Sources in Iran: Policy and Regulation. *Journal of Politics and Law*, 10(4), 245. <https://doi.org/10.5539/jpl.v10n4p245>
- Salem Musibah, A., Shahzad, A., & Hanim Bt Fadzil, F. (2015). Impact of Foreign Investment in the Yemen's Economic Growth: The Country Political Stability as a Main Issue. *Asian Social Science*, 11(4). <https://doi.org/10.5539/ass.v11n4p102>
- Sazonov, S. P., Ezangina, I. A., Kharlamova, E. E., & Chekhovskaya, I. A. (2020). Development Institutions and Their Role in Maintaining Financial and Innovative Infrastructure of the State. www.atlantis-press.com, 119-125. <https://doi.org/10.2991/aebmr.k.200509.023>
- Shah, M., Nawaz, R., & Mahsud, M. (2019). Iran Nuclear Deal: Its Political and Economic Implications for the Region as a Whole and for Pakistan. *Vestnik Volgogradskogo gosudarstvennogo universiteta. Seriya 4. Istorija. Regionovedenie. Mezhdunarodnye otnoshenija*(5), 259-267. <https://doi.org/10.15688/jvolsu4.2019.5.19>
- Shahbazi, A. (2017). Imposing Sanctions Against States and Violation Of Freedom Of Mass Media: The Case Of Iran. *Indonesian Journal of International Law*, 15(1). <https://doi.org/10.17304/ijil.vol15.1.720>
- Shumilin, A. (2020). USA–Iran: Between “Maximum Pressure” and “Heroic Flexibility”. *World Economy and International Relations*, 64(7), 69-79. <https://doi.org/10.20542/0131-2227-2020-64-7-69-79>
- Stoian, M. (2021). Renewable energy and adaptation to climate change. *Western Balkan Journal of Agricultural Economics and Rural Development*, 3(2), 111-121. <https://doi.org/10.5937/wbjae2102111s>
- Taghizadeh-Hesary, F. (2019). The Role of Credit Guarantee Schemes in the Development of Small and Medium-Sized Enterprises with an Emphasis on Knowledge-Based Enterprises. *SSRN Electronic Journal*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3374795>
- United States Fails to Secure Multilateral Snapback Sanctions Against Iran. (2021). *American Journal of International Law*, 115(1), 140-146. <https://doi.org/10.1017/ajil.2020.101>
- Yousfani, K., Khawaja, F., & Yousfani, A. A. (2019). The Commitment of Foreign Direct Investment and Foreign Portfolio Investment on the Monetary Development of Pakistan. *International Journal of Management Science and Business Administration*, 5(4), 7-12. <https://doi.org/10.18775/ijmsba.1849-5664-5419.2014.54.1001>